

EM NGÀY XƯA

<http://vietpen.net/truyenngan/quanck/main.htm>

Một buổi sáng nghe vợ tôi lẩm bẩm Cái tờ giấy này thật lạ. Đồ rác mấy lần rồi mà vẫn còn sót lại. Rồi cô ấy úp mạnh giỏ rác xuống sàn. Tờ giấy nằm sát đáy rơi ra trên nền gạch trắng. Lấm lem, vàng ố những giòng chữ viết tay cũ kỹ.

Hôm qua đi chợ mua chỉ nút về, gặp đứa bạn học cũ hồi nhỏ. Nó nói sắp lấy chồng. Sướng chưa! mình chọc quê nó. Nó đỏ mặt lên. Rồi sao mình cũng thấy hồi hộp quá. Lấy chồng đi xa, chắc là thích lắm.

Nhớ hồi nghỉ hè năm nào về chơi nhà nó ở ngoại ô, có lần theo ba má nó chở rau cải vào thành phố bán sớm. Đó là vào một buổi sáng tinh sương, xung quanh nhà nào cũng còn đang mơ màng trong giấc ngủ. Chỉ có tiếng chuông leng keng của những chiếc xe thồ mộ chạy đến từ vùng ven. Móng chúng khua lộc cộc trên trên con đường yên tĩnh. Những giỏ cải cúc, xà lách, những bó tần ô còn ướt đầm sương. Đứa nào cũng nhắm mắt hít hà, xuýt xoa. Con ngựa to đen lực lưỡng có đốm lông trắng trên đầu. Tiếng ai đó vang vang trên con đường vẫn còn vắng ngắt dưới ánh đèn vàng làm hai đứa giật bắn mình rồi cười rúc rích.

Ở đây sáng nào mình cũng nghe mấy chiếc xe thồ mộ chạy ngang ngoài đường. Không biết trong đó có xe của con ngựa đen kia không? Rước dâu chắc chẳng ai dùng xe ngựa. Phải xe hơi trắng kết bông đỏ thắm mới được...

Điều gì đã xảy ra với người đã viết những giòng chữ này? Không sao biết được. Nhưng tôi cứ nghĩ về chuyện đó mãi. Thoạt đầu tờ giấy thật vô nghĩa. Rồi tôi có cảm giác rằng nó cố gắng nung nấu lại nơi chốn con người để gọi nhắc tới một ai đó. Nhưng mà ai? Ai là người chủ nhân có nét chữ mềm mại, thanh mảnh này đây?

Từ hôm đó, ra đường là tôi cứ để ý nhìn người xung quanh. Chỉ là suy nghĩ vẩn vơ vậy thôi vì không có một căn cứ nào để biết được. Một cô gái đến tuổi lấy chồng và mấy chiếc xe thồ mộ chở rau cải do ngựa kéo trong đó có một con cao to, lực lưỡng. Chuyện nghe xa lắc xa lơ từ thời nào. Tôi có quen biết gì cô đâu.

Tôi cứ để mặc cho mình đi theo những con đường ngang dọc trong thành phố. Đi lang thang như vậy một hôm tình cờ đến một nơi có vẻ quen quen. Phải một lúc sau tôi mới nhận ra được đó chính là nơi ngày xưa mình đã sống, và căn nhà ngay trước mặt đây hẳn phải là nơi trước kia có căn nhà cũ của mình. Phát hiện này không làm tôi hào hứng lên hơn, cũng không gọi lại được những kỷ niệm cũ. Chúng đã ngủ yên lâu rồi. Nhưng lại thấy trong lòng càng lúc càng xao động. Có một cái gì đó không nhớ ra được nhưng cũng không quên được đang cố trôi lên.

Tôi tần ngần dừng lại trước một căn nhà đã cũ. Mái hiên thấp lè tè bằng tôn đã xỉn màu. Chếch bên trái là tấm bảng NHÀ BÁN Một cô gái đang cặm cùi bên chiếc bàn máy may kêu rọc rọc. Cô ngồi hai vai co ro. Thầm lặng. Giọng bà mẹ khàn đục bên trong vọng ra Tháo bảng xuống đi con. Nhà đã bán rồi, đừng để người khác vào hỏi nữa Không rõ giọng bà buồn hay vui. Chỉ có nỗi ngậm ngùi là rõ hơn hết. Ngậm ngùi, cam chịu. Và buồn. Chiếc xe cũ kỹ dựng sát tường, bộ bàn ghế già nua giữa phòng khách; những khung ảnh gia đình treo trên cao kia từ bao nhiêu năm nay giờ đang lặng lẽ cúi mặt giữa đám mạng nhện. Hình ảnh người chồng, người vợ ngày xưa, rạng ngời hạnh phúc trong bức ảnh ngày cưới. Bó hoa tình yêu e thẹn ấp sát ngực. Chếch bên dưới một chút là hình một cô bé tóc bím ngơ ngác có nụ cười tròn xoe như còn đang lung linh trong màu nước ảnh cũ đã bắt đầu ố vàng. Hình gia đình cùng vài người bạn quanh chiếc bàn ăn gia đình. Dăm ba khung hình của người dì, người chú nào đó. Tất cả đều im lặng.

Và tôi chợt hiểu. Cô gái ấy có cái gì đó giống cô thợ may con bác hàng xóm ngày tôi còn nhỏ. Không, chẳng qua chỉ là những liên tưởng băng quơ mà thôi. Mấy mươi năm qua rồi. Cả cái khu phố nhỏ ngày xưa ấy cũng không còn hình dạng cũ nữa. Cô thợ may cặm cùi suốt ngày bên bàn máy. Ít khi thấy cô ra ngoài trừ những lúc đi mua chỉ, nút hay vắt sổ. Ngày nọ có hai người lính Mỹ vào thăm mấy cô bạn của họ trong xóm. Họ đi ngang nhà tôi. Đó là một sự kiện trọng đại của cả xóm. Các bà, các chị tùm lại thì thầm bàn tán. Những chiếc dù đủ màu hạ

xuống dựng vội bên tường cũng nghiêng ngả như muốn cùng tham gia câu chuyện có vẻ bí mật ấy. Cô gái bỏ bàn máy, e dè ra trước cửa nghe ngóng. Tôi vẫn còn nhớ gương mặt cô lúc đó, thận trọng, gìn giữ nhưng cũng không dấu được vẻ tò mò, phấn khích.

Căn nhà đó có phải là nhà của cô thợ may ngày xưa không? Tôi không nói được. Bao nhiêu năm qua rồi. Nhưng cô gái đang may đồ đó thì còn quá trẻ. Có chăng chính là bà mẹ bây giờ đang ngồi bên trong nói vọng ra. Giọng đã khàn.

Vào cái ngày gia đình tôi dọn đi khỏi khu phố cũ, hàng xóm xung quanh ra tiễn rất đông. Mẹ tôi ôm lấy mấy bà bạn láng giềng. Mắt ai cũng đỏ hoe. Cha tôi đứng tần ngần, cố giữ một nụ cười lễ phép mỗi khi bắt tay từ biệt ai đó. Cô thợ may cũng ra đứng tựa vào hàng cửa lưới như vậy, tay còn cầm chiếc áo đang làm dở dang. Cô nhìn ra xa ngoài đầu ngõ rồi chậm chậm nhìn vào chúng tôi. Rồi cô nhìn vào tôi. Và cô mỉm cười. Lần đầu tiên tôi nhận ra đôi môi cô đỏ hồng hơi hé mở, tựa như một nụ cười nửa luyến tiếc nửa hy vọng xa xôi với chút ánh sáng mờ mờ trên gương mặt. Một bờ môi gợn cong, tươi thắm và mong chờ đang mấp máy như muốn nói điều gì.

Tôi lặng lẽ quay về, ngủ ngon giấc, lòng thanh thản. Và quên đi. Bây giờ nhớ lại tôi cũng không chắc những gì mình tìm thấy ngày hôm đó là thực. Căn nhà thăm lặng. Bà mẹ già. Cô gái ngồi với chiếc máy may bên cửa sổ. Và những khung hình ám bụi. Tất cả như một giấc mơ. Như một hoài niệm xưa cũ đang vẫy gọi giữa dòng trôi của cuộc sống. Mỗi ngày qua đi trong nhịp điệu hối hả, vội vàng làm ta mệt nhoài. Ký ức dần dần mờ nhòa, lẫn lộn, trôi xa, xa dần. Đến một ngày nào đó, đôi khi muốn nhớ lại, mọi thứ đã nhập nhòa. Rất quen thuộc nhưng cũng rất mơ hồ. Chuyện ấy có thật không? Có! Không! Có! Rõ ràng là như vậy mà.

Rồi bất ngờ tôi gặp lại cô ta, cô gái thợ may xa xưa ấy. Tôi ngược lên và nhìn thấy cô trên khung cửa mờ ảo nhưng lộng lẫy thứ ánh sáng vàng rực hui quạnh vì một lớp bụi mỏng manh bao phủ lấy cô. Cô nhoèn miệng cười. Ngượng ngập, bối rối. Rồi cô bước về phía tôi, cố gắng phô bày một cách vụng về tất cả vẻ duyên dáng vốn ít ỏi của mình. Thân hình cô uốn éo miễn cưỡng trong bộ quần áo rực rỡ đang bay phấp phật. Và tôi chợt nhận ra cô đã già, già đi nhiều lắm so với ngày xưa. Cô gầy gò, nhỏ bé và xiêu đảo trên mỗi bước chân. Đôi mắt thâm quầng trũng xuống vì cô đơn và hoảng hốt. Cô giang hai tay định ôm choàng lấy tôi. Đúng lúc đó một tiếng động vang lên, một tiếng nữa, rồi một tiếng nữa. Chúng tạo thành một chuỗi âm thanh ồn ào. Và trong cái khoảnh khắc cuối cùng ấy trước khi tôi bị đánh thức dậy vì những chiếc xe đang đồng loạt nổ máy ngoài kia, và cũng trước khi cô phải tan biến đi vào cõi mệnh mông, tôi chỉ còn kịp đưa một bàn tay lên ngăn lại với đôi lời thì thầm như còn vương trên đôi môi đang mấp máy của mình Thôi đi em.

(12/2000)